

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

**XL Liceum Ogólnokształcące
z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. Stefana Żeromskiego
w Warszawie**

na rok szkolny 2007/2008

I. WSTĘP

Profilaktyka to proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom (E. Kosińska, 2002).

W rozumieniu potocznym profilaktyka oznacza zapobieganie występowaniu zjawisk niepożądanych. Według W. Okonia profilaktyka to ogół działań zapobiegających niepożądanych zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. w pedagogice oznacza zapobieganie powstawaniu u dzieci niepożądanych przyzwyczajęń i postaw w uczeniu się lub postawie ciała. W tym znaczeniu profilaktyka oznacza wszelkie pożądane oddziaływanie pedagogiczne, wytwarzając bowiem jakieś wartościowe cechy, jednocześnie zapobiega powstawaniu cech niepożądanych lub ich utrwaleniu się (W. Okoń, 1998).

Szkoła jest miejscem profilaktyki pierwszorzędowej. Wynika to z jej zadań, kompetencji kadry pedagogicznej, a przede wszystkim potrzeb młodzieży. Pod pojęciem *profilaktyki pierwszorzędowej* rozumiane są działania mające na celu, z jednej strony promocję zdrowia i przedłużenie życia człowieka, zaś z drugiej zapobiegania pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcyjnych. Równie ważne jest dostarczanie rzetelnych informacji, dostosowanych do specyfiki odbiorców (Z. Gaś 1997).

Program szkolnej profilaktyki to ogół działań po pierwsze chroniących młodzież przed zakłóceniami w rozwoju, po drugie interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń (M. Simm, 2002).

Szkolny Program Profilaktyki XL Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stefana Żeromskiego w Warszawie nastawiony jest zarówno na eliminację czynników ryzyka (cechy, sytuacje i warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych), jak i wzmocnienie czynników chroniących (cechy, sytuacje i warunki zwiększające odporność na działanie czynników ryzyka). Opracowany został w oparciu o diagnozę potrzeb uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia. Działania profilaktyczne prowadzone będą przez nauczycieli, wychowawców, pedagoga, psychologa i pielęgniarkę szkolną, przy ścisłej współpracy z różnymi instytucjami, placówkami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Szkolny program profilaktyki opracowano w oparciu o:

1. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
2. Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
3. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
4. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
6. Ustawę z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
7. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
8. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
9. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
10. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
12. Konwencję o Prawach Dziecka uchwaloną przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r.
13. Akty prawne szkoły (statut, regulaminy, program wychowawczy).
14. Zadania priorytetowe Mazowieckiego Kuratora Oświaty w zakresie doskonalenia nauczycieli na rok 2007.

Zadania priorytetowe Mazowieckiego Kuratora Oświaty w zakresie doskonalenia nauczycieli na rok 2007.

1. Wzmocnienie wychowawczych działań szkoły realizowanych we współpracy z rodzicami ze szczególnym uwzględnieniem wychowania patriotycznego i obywatelskiego.
2. Budowanie systemu wspierania nauczyciela, szczególnie nauczyciela rozpoczynającego pracę.
3. Promowanie nowoczesnej dydaktyki przedmiotowej na wszystkich etatach edukacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem technologii informacyjnej.
4. Wspomaganie współpracy poradni psychologiczno-pedagogicznych, szkoły i rodziców w opiece nad uczniem o szczególnych potrzebach edukacyjnych.
5. Wsparcie szkoły w przygotowaniu ucznia do wyboru zawodu i realizacji kariery zawodowej.

III. CELE PROGRAMU PROFILAKTYKI

Cel ogólny:

„Ochrona ucznia przed zagrożeniami rozwoju, zaspokajanie potrzeb psychicznych, pomoc w realizowaniu celów rozwojowych, kształtowanie umiejętności psychologicznych i społecznych oraz uczenie umiejętności radzenia sobie z trudnościami w życiu”

1. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własną osobę i innych w różnych aspektach życia.
2. Pogłębianie wiedzy o zjawiskach i procesach mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla rozwoju i zdrowia.
3. Rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych oraz samoświadomości.
4. Wspieranie relacji rodzic – uczeń – nauczyciel w celu tworzenia właściwego klimatu szkoły zapewniającego podmiotowość i bezpieczeństwo uczniów i nauczycieli.
5. Kształtowanie właściwej postawy wobec zdrowia fizycznego i psychicznego.
6. Wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości.

IV. ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Oddziaływanie na uczniów w celu kształtowania odpowiedzialnej postawy za własne i cudze zdrowie.
2. Tworzenie warunków do pogłębiania wiedzy o zagrożeniach cywilizacyjnych.
3. Tworzenie klimatu szkolnego sprzyjającego zainteresowaniu nauką.
4. Umożliwianie uczniom rozwoju własnych umiejętności psychologiczno-społecznych.
5. Promowanie i praktykowanie prozdrowotnego stylu życia.
6. Tworzenie środowiska służącego wzrostowi poczucia własnej wartości.
7. Kształtowanie odpowiednich postaw obywatelskich.

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W SZKOLE

Diagnozy istniejących problemów i zagrożeń dokonano na podstawie:

1. Obserwacji środowiska szkolnego;
2. Przeprowadzonych badań ankietowych;

3. Analizy dokumentów szkolnych, protokołów z Rady Pedagogicznej;
4. Wywiadów z uczniami, rodzicami, wychowawcami i nauczycielami;
5. Analizy frekwencji uczniów;
6. Kontaktów z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Strażą Miejską, Policją, Ośrodkiem Psychoterapii i Psychoedukacji Drabina, Fundacją Edukacji Społecznej, Centrum Edukacji i Profilaktyki Bielsko Biała oraz Stowarzyszeniem OD-DO.

VI. CELE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W ROKU SZKOLNYM 2007/2008

1. Kształtowanie i wzmacnianie wśród uczniów akceptowanych społecznie postaw.
2. Przeciwdziałanie postawom i zachowaniom sprzecznym z uniwersalnymi wartościami i normami.
3. Wspomaganie zdrowego rozwoju fizycznego i psychicznego młodzieży.
4. Pomoc uczniom w rozwiązywaniu ich problemów szkolnych i osobistych oraz zapobieganie zagrożeniom dla prawidłowego rozwoju (tj. uzależnienia, nadmierny stres, trudności w adaptacji, itp.).
5. Systematyczne wprowadzanie programów profilaktycznych (związanych z profilaktyką uzależnień, profilaktyką HIV/AIDS, promocją zdrowego stylu życia) oraz rozwijanie poradnictwa rodzinnego i młodzieżowego.
6. Zainteresowanie uczniów różnymi formami aktywności (koła artystyczne, naukowe i sportowe, wolontariat, itp.).
7. Stwarzanie uczniom możliwości pozytywnego zaistnienia w życiu klasy, szkoły i środowiska lokalnego.
8. Rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów, takich jak:
 - komunikacja interpersonalna,
 - umiejętność współpracy w grupie,
 - negocjacje,
 - radzenie sobie ze stresem.
9. Wspomaganie współpracy poradni psychologiczno-pedagogicznej, nauczycieli i rodziców w opiece nad uczniami o szczególnych potrzebach edukacyjnych (zarówno z trudnościami w nauce, jak i wybitnie uzdolnionych).

10. Wsparcie uczniów w przygotowaniu do wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i realizacji kariery zawodowej.
11. Tworzenie warunków efektywnej współpracy:
 - nauczycieli i rodziców,
 - nauczycieli i uczniów,
 - uczniów i rodziców.
12. Wspieranie rodziców w procesie wychowania poprzez pomoc w:
 - rozwiązywaniu konfliktów z dziećmi,
 - tworzeniu dobrej komunikacji między rodzicami i dziećmi,
 - niwelowaniu skutków różnicy pokoleniowej,
 - kontaktach rodziców z nauczycielami (mediacje).
13. Wzmocnienie wychowawczych działań szkoły realizowanych we współpracy z rodzicami w zakresie wychowania patriotycznego i obywatelskiego.

Cele programowe mogą ulegać modyfikacji lub poszerzeniu o zadania wynikające z bieżących potrzeb szkoły.

Program profilaktyki powiązany jest z programem wychowawczym i szkolnym zestawem programów nauczania, a w szczególności z:

- przedmiotami nauczania;
- ścieżkami edukacyjnymi;
- godzinami do dyspozycji wychowawcy, pedagoga, psychologa i pielęgniarki szkolnej;
- godzinami do dyspozycji dyrektora szkoły;
- kołami zainteresowań.

VII. PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ

1. Działania profilaktyczne skierowane do uczniów klas I

Cel	Zadania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
I. Kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości. Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym	- Zapoznanie ze szkołą, dyrekcją i nauczycielami	- Dyrekcja - Wychowawcy - Nauczyciele - Pedagog - Psycholog	I semestr
	- Poznanie Statutu Szkoły, Regulaminów i WSO.	- Wychowawcy	
	- Zajęcia integracyjne	- Pedagog - Psycholog	
II. Rozwijanie umiejętności skutecznego uczenia się	Zajęcia z zakresu: - poznanie metod, skutecznego uczenia się - poznanie technik usprawniających zapamiętywanie - przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym	- Psycholog - Pedagog	I i II semestr
III Rozwijanie umiejętności komunikacji i pracy w zespole	Zajęcia z zakresu: - komunikacji interpersonalnej - współpracy w grupie - asertywności, - rozpoznawania własnych emocji, - negocjacji	- Psycholog - Pedagog	I i II semestr
IV. Wspieranie uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych	- Konsultacje doradcze; - Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną; - Monitorowanie indywidualnego toku nauczania uczniów	- Psycholog - Pedagog	I i II semestr

III. Podejmowanie świadomych i odpowiedzialnych decyzji	- Odpowiedzialność prawna nieletnich; - Zachowania ryzykowne	- Straż Miejska Program „Postępuje odpowiedzialnie”	I i II semestr
	- Postępowanie w sytuacjach zagrożenia	- Policja	
	- Funkcje rodziny (znaczenie postaw rodzicielskich, samotne rodzicielstwo)	- Agnieszka Kaczorowska	
	- Dorastanie do małżeństwa (tworzenie wspólnoty małżeńskiej i rodzinnej, odpowiedzialne rodzicielstwo)		
IV. Promocja zdrowia	- Higiena okresu dojrzewania	- Pielęgniarka szkolna	I i II semestr
	- Racjonalne odżywianie (zasady prawidłowego żywienia; diety; anoreksja i bulimia)	- Pielęgniarka szkolna	
	- Wychowanie do życia w rodzinie	- Agnieszka Kaczorowska Fundacja Edukacji Społecznej	
V. Antykoncepcja	- Spotkania z lekarzem, omówienie metod antykoncepcyjne	- Lekarz	I i II semestr
VI. Pierwsza pomoc	Nauka udzielania pierwszej pomocy	Michał Wrzos - Student Akademii Medycznej, Wydział Ratownictwa	I i II semestr
VII. Profilaktyka uzależnień	- Profilaktyka uzależnień (alkohol, narkotyki)	- Straż Miejska Program „Postępuj odpowiedzialnie”, - „Impreza II” Centrum Edukacji i Profilaktyki Bielsko Biała	I i II semestr
	- Profilaktyka HIV/AIDS	- Agnieszka Kaczorowska	

2. Działania profilaktyczne skierowane do uczniów klas II

I. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych	Zajęcia z zakresu: - komunikacji werbalnej i niewerbalnej, - zachowania asertywne, - budowanie zaufania do innych, - wzmacnianie pozytywnego obrazu siebie	- Ośrodek Psychoterapii i Psychoedukacji „Drabina” ▪ Warsztaty umiejętności interpersonalnych ▪ Mediacje - rozwiązywanie konfliktów	I semestr
II. Profilaktyka uzależnień	- Profilaktyka palenia tytoniu	- Pedagog	I i II semestr
	- Profilaktyka uzależnień	- „Od niewiedzy do świadomego wyboru” Stowarzyszenie OD-DO	
III. Wspieranie uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych	- Konsultacje doradcze; - Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną; - Monitorowanie indywidualnego toku nauczania uczniów	- Psycholog - Pedagog	I i II semestr
IV. Wsparcie uczniów w wyborze kierunku dalszego kształcenia i zawodu	- Pomoc w rozpoznaniu predyspozycji zawodowych, testy psychologiczne, - Warsztaty planowania rozwoju i aktywnego poszukiwanie pracy	- Piotr Kur – warsztaty „Doradztwo zawodowe” - Psycholog	I i II semestr
V. Antykoncepcja	- Spotkania z lekarzem, omówienie metod antykoncepcyjne	- Lekarz	I i II semestr
VI. Promocja zdrowia	- Wychowanie do życia w rodzinie	- Agnieszka Kaczorowska	I i II semestr
	- Profilaktyka raka piersi	- Pielęgniarka szkolna - Studentki Akademii Medycznej	

3. Działania profilaktyczne skierowane do uczniów klas III

<p>I. Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie uczniom skutków nieodpowiedniego radzenia sobie ze stresem -Uświadomienie złudnej skuteczności środków odurzających. - Poznanie strategii radzenia sobie ze stresem 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Psychoterapii i Psychoedukacji „Drabina” Jak określić stres 	<p>I semestr</p>
<p>II. Pomoc w wyborze kierunku dalszego kształcenia, zawodu i realizacji kariery zawodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Planowanie rozwoju, - Wybór kierunku studiów, - Aktywne poszukiwanie pracy, - Planowanie kariery zawodowej, - Przygotowywanie dokumentów aplikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Piotr Kur – „Doradztwo zawodowe” - Psycholog 	<p>I semestr</p>
<p>III. Profilaktyka chorób zakaźnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szczepienia 	<ul style="list-style-type: none"> - Pielęgniarka 	<p>I semestr</p>
<p>IV. Antykoncepcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z lekarzem, omówienie metod antykoncepcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Lekarz 	<p>I i II semestr</p>
<p>V. Promocja zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Program „Ocena ryzyka występowania choroby nadciśnieniowej u młodzieży licealnej powyżej 18 roku życia” - Program Edukacyjny „Honorowe Krwinki” 	<ul style="list-style-type: none"> - Pielęgniarka - Europejska Fundacja Honorowego Dawcy Krwi 	<p>I semestr</p>